

Kiusaamiseen puuttuminen Kihniön yhtenäiskoululla

Kihniön yhtenäiskoulussa otetaan 1.8.2024 käyttöön kiusaamisen vastainen toimintamalli, jonka tavoitteena on vähentää kiusaamista, häirintää ja syrjintää sekä parantaa niihin puuttumista. Yhdessä luotu toimintamalli sitouttaa koko henkilöstön toimimaan yhdenmukaisesti kiusaamista ja häirintää vastaan ja vahvistaa oppilaiden yhdenvertaista kohtelua. Myös oppilaita on kuultu ja osallistettu mallia luodessa.

Kiusaamisen vastaisen toiminnan tavoitteena on, että jokainen Kihniössä asuva lapsi ja nuori saa kasvaa, kehittyä ja oppia turvallisessa oppimisympäristössä, jossa ennaltaehkäistään kiusaamista sen kaikissa muodoissa ja puututaan siihen suunnitelmallisesti. Kiusaamistilanteita seurataan riittävän kauan ja oppilaille tarjotaan jälkitukea. Oppilaat ymmärtävät, mitä kiusaaminen on ja miten kiusaamistilanteessa toimitaan. Heitä myös rohkaistaan kertomaan aikuiselle kiusaamisesta.

Kiusaamisen määritelmä (OPH):

Kiusaaminen on haukkumista, ilkeitä puheita, yksin jättämistä tai eristämistä ryhmästä, tönimistä ja lyömistä. Kiusaamisteot vahingoittavat tai loukkaavat toista. Kiusatuksi joutunut ei pysty yleensä puolustautumaan tai vaikuttamaan saamaansa kohteluun. Kiusaaminen on usein ryhmäilmiö ja siihen liittyy aseman tavoittelua ryhmässä toista alistaen. Kiusaamisella tarkoitetaan tahallista, toistuvaa ja pitkäkestoista toimintaa, mutta on tärkeää huomata, että jo yksikin teko voi olla toiselle vahingollinen ja aiheuttaa pelkoa kiusatuksi tulemisesta. Tämän vuoksi jokaiseen kiusaamistekoon on puututtava välittömästi. Kiusaamistekoja on usein vaikea tunnistaa ja havaita. Verkossa tapahtuva kiusaaminen jää liian usein piiloon ja käsittelemättä. Kasvatuksen ja koulutuksen ammattilaisten ja myös huoltajien on tärkeä tunnistaa kiusaaminen varhain. Erimielisyydet ja niistä johtuvat riidat eivät ole kiusaamista, ellei niissä ole mukana epäasiallisia tekoja toista kohtaan tai toiselle haitallista tai vahingoittavaa vallankäyttöä. Nuoria koskevat kiusaamistilanteet liittyvät usein sosiaalisiin ryhmätilanteisiin ja kamppailuun asemasta ryhmässä.

Ennaltaehkäisy mahdollistaa turvallisen toimintakulttuurin rakentamisen kouluille

Kiusaamisen vastainen työ rakentuu yhteisöllisen, yhdenvertaisen, kunnioittavan ja avointa viestintää toteuttavan toimintakulttuurin osana. Koko kouluyhteisö puuttuu kiusaamiseen matalalla kynnyksellä ja yhteisesti sovittujen käytänteiden mukaisesti. Kiusaamisen vastainen työ kuuluu kaikille koulun aikuisille.

Ennaltaehkäisyä on oppilaiden yhteistyö- ja kaveritaitojen edistäminen, yksinäisyyden ehkäiseminen sekä poissaolojen tarkka seuraaminen. Luokissa panostetaan tutustumiseen, ryhmäytymiseen sekä turvallisen ja kannustavan ilmapiirin luomiseen. Oppilaille opetetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja, turvataitoja sekä muita hyvinvointitaitoja osana koulun toimintaa läpi lukuvuoden.

Kiusaamiseen puututaan yhteisesti sovitulla tavalla

Koululle on nimetty vastuuhenkilöitä, joista joku on aina opettajan apuna kiusaamistilanteiden selvittelyssä. Vastuuhenkilöitä ovat kuraattori, laaja-alainen erityisopettaja, rehtori, vararehtori, koulunuorisotyöntekijä.

Aikuiset keskustelevat ensin kiusatuksi joutuneen oppilaan kanssa ja sen jälkeen kiusanneen tai kiusanneiden oppilaiden kanssa, kunkin kanssa erikseen. Tilanteessa suositellaan olevan aina kaksi aikuista.

Alaluokilla luokanopettajan hoitaessa kiusaamistilanteen käsittelyä koulunkäynninohjaaja huolehtii opettajan oppitunnista.

Yläluokilla opettaja kutsuu apuun vapaan kollegan tai ohjaajan.

Kaikki kiusaamistapaukset kirjataan paperiselle lomakkeelle ja ne säilötään rehtorin huoneessa olevaan kansioon.

Huoltajia tiedotetaan tapahtuneesta ja keskusteluista saman päivän aikana. Koulun ja kodin välinen yhteistyö ja huoltajien osallisuus on tärkeää, jotta kiusaaminen saadaan loppumaan. Wilmaan laitetaan asiasta myös tuntimerkintä asianomaisille.

Myös seurannan aikana tiedotetaan huoltajia säännöllisesti.

Tarvittaessa kiusaaminen tuodaan myös oppilashuollon palaveriin, Kurreen. Jos kiusaamistilanteen epäillään täyttävän rikoksen tunnusmerkit, asiasta ilmoitetaan huoltajille ja ollaan matalalla kynnyksellä yhteydessä poliisiin. Tarvittaessa koulu tekee lastensuojeluilmoituksen tai lastensuojelu- ja rikosilmoituksen.

Seuranta ja tukitoimet vaikuttavat ratkaisevasti kiusaamisen loppumiseen

Jotta kiusaaminen saadaan loppumaan, kiusaamistilannetta selviteltyt seuraa tilannetta säännöllisesti riittävän kauan (ainakin ensimmäisen viikon ajan päivittäin, seuraavan kuukauden ajan viikottain) ja näin varmistetaan oppilaan kokemus turvallisuudesta koulussa ja koulumatkoilla. Tarvittavat muut tukitoimet arvioidaan ja sovitaan yksilöllisesti yhteistyössä oppilashuollon kanssa.

Oppilaille teetetään säännöllisesti kyselyt kiusaamistilanteesta koululla. Koululla on myös käytössä laatikot, jonne voi anonyymisti laittaa tietoa kiusaamisesta: alaluokkien puolella eskarin tilassa, yläluokille nuorisotyöntekijän tilassa.

Kiusaamisen vastainen toimintamalli arvioidaan vuosittain tiedonkeruun ja pyydetyn palautteen avulla.